

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: **datum**
Portefeuille(s): Afval en Reiniging
Portefeuillehouder(s): Zita Pels
Behandeld door: Directie Afval en Grondstoffen, bestuurszaken.afvalketen@amsterdam.nl
Onderwerp: Een schonere en afvalvrije stad, najaar 2023

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeer ik u over de inzet, voortgang en resultaten die we boeken voor een schonere en afvalvrije stad. Dit doe ik ieder halfjaar. Afval is nog altijd onderwerp van gesprek in de stad en daarbuiten. Het besef dat we de stad samen moeten schoonhouden, groeit. Daarbij komt ook het besef dat een schonere stad niet alleen gaat over beter inzamelen en verwerken van afval en het reinigen van de openbare ruimte. Het aanbiedgedrag van bewoners, ondernemers en bezoekers en het verminderen van het afval dat we produceren, zijn net zo belangrijk.

Onze aanpak is gebiedsgericht. Dit jaar is voor elk stadsdeel een afvalplan gemaakt. Daarin staat wat we doen in het stadsdeel. Onderdeel van de afvalplannen zijn de gebiedsopgaves die we integraal gaan aanpakken. De vastgestelde afvalplannen zijn een belangrijke stap in een nog betere samenwerking met de stadsdelen. Over de voortgang van deze plannen worden de stadsdeelcommissies twee keer per jaar geïnformeerd.

In het burgerberaad Schone Stad gaan bewoners in gesprek over de oplossingen die zij zien voor een schonere stad. Over de vraagstelling van dit burgerberaad hebben we gesproken met verschillende klankbordgroepen, waaronder een vanuit uw raad. De startnotitie is op 1 november van dit jaar in de commissie Duurzaamheid en Circulaire economie besproken. We verwachten dat de raad de notitie vaststelt op 29 november van dit jaar. Het burgerberaad zal dan in het eerste kwartaal van 2024 starten.

Resultaten tot en met september

We werken aan een openbare monitor die we voor de zomer van 2024 willen opleveren. Daarmee kunnen raadsleden en bewoners de resultaten zelf inzien. Tot die tijd delen we de resultaten in deze brief en bij het jaarverslag. Ten opzichte van vorig jaar zien we voor huishoudelijk afval verbetering in het aantal meldingen, de tevredenheid van de melders en de schoonheid van de meest vervuilde containerlocaties. Dit komt onder andere door verbetering van het meldingenproces. Helaas is er wel een toename van het zwerfafval op straat. Dit komt door de statiegeldproblematiek en stijgende bezoekersaantallen. Dit levert extra werk op wat ten koste gaat van het tijdig legen van de afvalbakken. In bijlage 1 vindt u een overzicht van de belangrijkste cijfers over schoon.

Ontwikkelingen en inzet

Aan de hand van zes pijlers neem ik u in deze brief mee in de acties en projecten om onze doelen voor een schoon en afvalvrij Amsterdam te behalen. In bijlage 2 staat een beschrijving van de pijlers.

Pijler 1. Het voorkomen van afval

- Afvalpreventieplan

In het voorjaar van 2024 ontvangt uw raad het afvalpreventieplan ter vaststelling. Dit plan richt zich op het voorkomen van afval vroeg in de keten. We zoeken manieren om met ondernemers samen te werken aan het verminderen van de hoeveelheid wegwerpverpakkingen. Bijvoorbeeld door de introductie van herbruikbare afhaalverpakkingen. Ook willen we de hoeveelheid meubilair, elektrische apparaten, karton en matrassen terugdringen met afspraken binnen bestaande producentenverantwoordelijkheid. Andere opties zijn samenwerking met bijvoorbeeld Marktplaats en het stimuleren van reparatiediensten in de stad.

- Single use plastics zwerfafvalvergoeding (SUP)

Vanaf 1 januari 2023 geldt de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor de opruimkosten voor zwerfafval. Dit betekent dat producenten van producten die veel terugkomen in het zwerfafval gaan meebetalen aan de opruimkosten die gemeenten maken. De extra middelen ontvangen wij vanaf 2024 via de *Single use plastics zwerfafvalvergoeding (SUP)*. Bij de VJN 2024 gaan we in op hoe we deze middelen willen inzetten.

Pijler 2. De aanbodplekken op orde

- Grof afval

Nu zijn er ongeveer 6.000 plekken in de stad waar bewoners hun grof afval aanbieden. Het gaat om (formele) gemarkeerde aanbodlocaties, plekken die in de loop der tijd zijn ontstaan en dumplocaties. Dit jaar zijn we begonnen met het aanpassen van grof aanbodlocaties op plekken waar we nu niet op een veilige manier grof afval kunnen inzamelen. Bijvoorbeeld omdat het grof afval achter geparkeerde auto's, onder een boom, tussen afvalcontainers of naast een tramleiding ligt. Komend jaar worden alle grof aanbodlocaties op orde en in beheer gebracht. Zo kunnen we Amsterdammers beter informeren over waar zij hun grof afval kunnen aanbieden, zonder dat dit tot overlast leidt.

Ook werken we een strategie uit in het verlengde van het huidige uitvoeringsprogramma Afval 2020 en de gebiedsopgave in de afvalplannen van de stadsdelen. We willen de inzameling van grof afval verbeteren en overlast van grofdumping tegengaan. We kijken daarvoor naar de samenhang tussen de recyclepunten (voorheen afvalpunten), de inzameling in de openbare ruimte, het verwerken van grof afvalstromen en onze dienstverlening. Hoe we in Amsterdam nu, straks en later met het inzamelen en verwerken van grof afval omgaan, licht ik eind dit jaar verder toe in een aparte raadsinformatiebrief met maatregelen om overlast tegen te gaan.

In de eerste helft van 2024 verwachten we het rapport over het onderzoek van de Rekenkamer. De centrale vraag van het onderzoek is: *Wat is er bekend over de doelmatigheid en doeltreffendheid van*

de inzameling van grof afval door de gemeente Amsterdam? Het rapport van de Rekenkamer gebruiken we om ons beleid verder vorm te geven.

- Recyclepunten

De Recyclepunten hebben per 2024 twee extra zondag openstellingen. Naast de Henk Sneevlietweg zijn dan ook de Meerkerkdreef en Toetsenbordweg iedere zondag open voor de Amsterdammers.

Daarnaast levert onze elektrische leenbakfiets een bijdrage aan de nog schonere stad. Amsterdammers kunnen hiermee grof-/bouw afval naar het Recyclepunt brengen. Dit draagt in de toekomst bij aan een reductie van de inzameling via vrachtwagens.

- Pilots 9 straatjes en Passeerdersgrachtbuurt

In de 9 straatjes loopt tot en met eind 2025 de proef met het inzamelen van stedelijk afval. Dit betekent dat het inzamelen van huishoudelijk én bedrijfsafval door één partij (de gemeente) wordt uitgevoerd. Zeven dagen per week wordt het afval op afspraak, via de app, gescheiden en aan de deur opgehaald. Deze systeemverandering noemen we Afval op Afspraak. In deze buurt hebben we afgesproken dat geen enkele afvalstroom meer op straat mag worden aangeboden. Dat levert een schone straat en een hoog scheidingspercentage op. Maar deze dienstverlening is behoorlijk arbeidsintensief en daarmee duur. We werken momenteel aan de business case. In het voorjaar van 2024 wordt ook grof afval aan het inzamelconcept toegevoegd. Het zelfde doen we in de proef Passeerdersgrachtbuurt, maar dan alleen voor huishoudelijk afval exclusief grof afval. Op dit moment loopt de bewonersevaluatie van de pilot in de Passeerdersgrachtbuurt, waar we als eerste zijn begonnen met Afval op Afspraak.

We werken aan de business case om een integraal beeld te krijgen van kosten en baten en we gaan in het voorjaar van 2024 ook grof afval aan het inzamelconcept toevoegen. In een volgende brief zal ik daar uitgebreider op in gaan.

- Gfe/t

In september hebben in Zuidoost de eerste 2.000 huishoudens een minirolcontainer voor gfe/t gekregen. De bewoners hebben een aankondigingsbrief, instructiefilmpje, gratis gfe/t-bakje en infographic met informatie ontvangen. We verwachten dat in december 6.000 huishoudens een minirolcontainers voor gfe/t hebben.

Pijler 3. Informeren en motiveren

- Lopende communicatiecampagnes

We voeren regelmatig campagne om te informeren over de afvalregels en goed aanbiedgedrag te stimuleren. Daarnaast werken we aan een overkoepelende communicatiestrategie voor het gehele thema Schoon. Die is gericht op:

- ✓ Betere aansluiting op de leefwereld van de Amsterdammer;
- ✓ Resultaten van beleid en uitvoering meer zichtbaar maken;
- ✓ Meer vertrouwen van Amsterdammers in de gemeente;
- ✓ Duidelijk maken waarom we de hulp van Amsterdammers nodig hebben.

De strategie werken we uit in een nieuw campagneconcept en een contentstrategie en -kalender als basis voor regelmatige en effectieve communicatie.

In bijlage 3 staat een overzicht van afgelopen en lopende campagnes.

- **Containertuintjes**

In 2022 hebben we een pilot gedaan door plantenbakken te plaatsen op de ijzeren plaat rond de ondergrondse containers. Dit noemen we containertuintjes. Het doel was om bijplaatsingen naast een container te ontmoedigen en de ijzeren plaat van de container vrij te houden van afval. Afval op de ijzeren plaat bemoeilijkt namelijk het legen van de containers. Een schone container zorgt voor minder bijplaatsingen en een plantenbak met vrolijke, verzorgde bloemen en planten kan daar aan bijdragen. Uit de evaluatie is gebleken dat de containertuintjes het aantal bijplaatsingen met 40 tot 80 procent verminderen. We gaan de containertuintjes de komende jaren inzetten als middel voor de meest vervuilde containerlocaties. De komende twee jaar worden er door de hele stad 175 tuintjes aangelegd, altijd in beheer door een containeradoptant. Daarnaast kunnen stadsdelen ook zelf locaties aanwijzen en aankopen.

- **Lokale recyclepunten**

Van september tot november 2023 hebben we in vier buurten (Oude Pijp, K-buurt, Slotermeer en Dapperbuurt) het project lokale recyclepunten uitgevoerd. Daar staan we één dagdeel in de week met een kraam en promotieteam in de buurt. We gaan in gesprek over hoe, waar en waarom spullen gescheiden weg te brengen in plaats van ze bij het (rest)afval te doen. Bij de kraam kunnen mensen afgedankte elektrische apparaten, hout, hard plastic, frituurvet en metalen inleveren. We geven dan aan waar men deze spullen in de buurt kan inleveren als onze kraam er niet (meer) is. In dit project werken we samen met (vrijwilligers) organisaties uit de buurt die zich inzetten voor een schone buurt en meer hergebruik van spullen.

Met dit project willen we meer bekendheid geven aan de structurele inleverpunten in de buurt voor klein grof en bijzonder afval. Dat zijn bijvoorbeeld de bakken voor batterijen en lampen in supermarkten, maar ook de kringloopwinkels. Dit project wordt in 2023 gefinancierd vanuit de coalitiemiddelen reiniging. In 2024 wordt het project ook in andere buurten uitgevoerd.

- **E-waste races**

Gemeente Amsterdam is partner in de jaarlijkse organisatie van de e-waste races op basisscholen van Stichting Open en Weee Nederland. Dit najaar streeden weer 20 verschillende scholen in de stad tegen elkaar om in vier weken tijd zoveel mogelijk e-waste in te zamelen.

- **Bedrijfsafval**

We nemen maatregelen om overlast van bedrijfsafval tegen te gaan. Een onderzoek naar misbruik van afvalinzamelvoorzieningen door bedrijven is hiervoor de basis, plus een overzicht van de probleemlocaties van (bedrijfsmatige) grof afvaldumpingen. Over deze maatregelen ontvangt uw raad eind dit jaar een aparte raadsbrief. Daarin ga ik ook in op boetes als middel.

We willen overlast en misbruik voorkomen door duidelijke regelgeving en voorlichting (preventief) en het verkeerd aangeboden bedrijfsafval alsnog in te zamelen en op te ruimen (curatief). Daarnaast gaan we optreden tegen overtreders (repressief) en informatie over het gebruik en

misbruik van afvalinzamelvoorzieningen verbeteren (monitoring). Vanaf 2024 zijn er tevens coalitiegeden beschikbaar om 4 extra reinigingsrechtinspecteurs in te zetten. De werving voor deze posities is inmiddels gestart.

De verdere uitwerking van een groot deel van deze maatregelen gebeurt in samenwerking met de stadsdeelbesturen in lijn met de mandaatverdeling en de gebiedsopgaves zoals vastgesteld in het afvalplan van de stadsdelen.

- Toezicht en handhaving

Voor het bereiken van het juiste gedrag is toezicht en handhaving een essentieel onderdeel van onze inzet. In halfjaarlijkse inzetplannen maken we keuzes waar de handavingsinzet naartoe gaat. De inzet van de gebiedsteams van THOR wordt afgestemd met het dagelijks bestuur van het betreffende stadsdeel in het zogeheten kwartaaloverleg. Afval is één van de thema's waar in elk stadsdeel op wordt ingezet en waar in elk stadsdeel prioriteit aan wordt gegeven. De inzet op afval verschilt per stadsdeel, afhankelijk van de inzet op de andere geprioriteerde thema's.

Daarnaast zetten we de aanpak bijplaatsingen (ABP) in. Deze teams werken structureel en dagelijks uitsluitend aan de aanpak van onjuist bijgeplaatst huishoudelijk afval. De toezichthouders in deze teams krijgen elke dag een vaste route mee met de hotspots (de meest vervuilde locaties). Wanneer de identiteit van de plaatser wordt achterhaald kan een handhaver een boete opleggen. Vanaf 4 september 2023 is dagelijks een extra (avond)team actief om bijplaatsingen naast containers te controleren en te verwijderen. Het extra avondteam vormt een uitbreiding op de huidige drie teams die dit overdag doen.

Sinds eind augustus zijn er in Centrum-Oost extra koppels toezichthouders op de fiets. De koppels worden ingezet op moeilijk bereikbare straten. Gecontroleerd afval stoppen ze in oranje zakken waarop staat 'dit afval is gecontroleerd door handhaving'. We doen dit om zichtbaarheid van de inzet te vergroten en beogen hiermee ook gedragsbeïnvloeding.

Pijler 4. Reinigen waar nodig

- Inzet in de masterplangebieden

We zetten met de middelen vanuit de verhoging van de toeristenbelasting extra in op de Masterplangebieden en Noord. Zo zorgen we in de masterplangebieden en Noord voor extra buurtconciërges en extra veegploegen.

- Zwerfafval en statiegeld

Met ingang van de tweede helft van 2021 is statiegeld op kleine plastic flesjes ingevoerd, sinds 1 april 2023 geldt dit ook voor blikjes. Het doel is om het inzamel- en recyclepercentage te verhogen en ervoor te zorgen dat ze niet op straat belanden. In Nederland gaan jaarlijks ruim 3,5 miljard flesjes en blikjes over de toonbank. Met ingang van deze wetgeving is de inzameling van deze stromen de verantwoordelijkheid van de producenten geworden. De invoering van statiegeld op kleine plastic flesjes en blikjes zorgt voor een afname van het aantal op straat en in het restafval. Een negatief gevolg is dat afvalbakken opgebroken en leeggehaald worden. Dit zorgt voor kapotte afvalbakken en veel ander zwerfafval op straat.

Zoals aangekondigd in de raadsbrief *Zomerinzet schone stad* (d.d. 27 juli 2023) informeren wij u nu over de vervolgmaatregelen tegen de statiegeldproblematiek. We nemen hierbij de producentenverantwoordelijkheid als vertrekpunt. Nu draaien de Amsterdammers en de gemeente op voor de vervuiling waar producenten voor verantwoordelijk zijn. Producenten moeten zorgen voor een drastische vermindering van de hoeveelheid verpakkingen. Ze moeten ook zorgen dat de verpakkingen die overblijven beter kunnen worden gerecycled. Dit betekent dat de gemeente de focus legt op tijdelijke maatregelen zolang producenten nog geen volwaardig inzamelsysteem hebben ingericht. Bijvoorbeeld statiegeldrekjes, inzet extra reinigingsduo's en we onderzoeken de mogelijkheid om sleutels van afvalbakken aan daklozen te verstrekken. Ook voeren we proeven uit die op termijn kunnen bijdragen aan een vermindering van de problematiek.

Input voor de vervolgmaatregelen hebben we onder meer opgehaald in een meedenksessie met deelnemers uit het bedrijfsleven (waaronder Statiegeld Nederland en Nederland Schoon) en medewerkers van verschillende afdelingen van de gemeente.

Vervolgmaatregelen:

- We roepen producenten dringend op om hun verantwoordelijkheid te nemen en te zorgen voor een volwaardig (in pandig) inzamelsysteem waarmee de openbare ruimte niet wordt belast;
- We vragen de Rijksoverheid met klem om ervoor te zorgen dat de producenten hun verplichting nakomen, waarbij wij voorstellen: innameplicht instellen, statiegeld verhogen, en boetes aan producenten opleggen als zij in gebreke blijven.

In bijlage 4 staan meer voorbeelden van tijdelijke acties rondom de statiegeldproblematiek.

Pijler 5. Samen met de stad

- Containeradoptanten

Om het aantal adoptanten te verhogen zijn we onder andere met de volgende nieuwe acties bezig:

- In samenwerking met Aanpak Bijplaatsingen (ABP) zijn we in alle stadsdelen gestart met een pilot. We werven de nieuwe adoptanten waar ABP de 'probleemlocaties' heeft afgesloten na een halfjaar intensieve inzet met een duidelijke verbetering van de schoonheidsgraad. Hiermee hopen we te bereiken dat deze, nu weer schone, locaties mede beheerd worden door de betrokken bewoners.
- In oktober hebben we weer 90 adoptanten uit alle stadsdelen getraind om met emotie en agressie op straat om te gaan. Deze kennis en vaardigheden kunnen hen helpen bij eventuele onprettige confrontaties op straat. De adoptanten hebben deze training over het algemeen als positief en nuttig ervaren.
- Vanaf het najaar 2023 komt er een wervingscampagne voor containeradoptanten. De hoofdboodschap is dat de gemeente Amsterdam samen met haar bewoners de stad schoner krijgt.

- Samen met bedrijven

Het bedrijfsleven vormt een belangrijke groep bij het voorkomen van afval en zwerfafval en het aanpakken van vervuiling. Een schone leefomgeving levert hen ook wat op, namelijk tevreden bewoners en klanten. Veel bedrijven en Amsterdamse ondernemers helpen bij onder andere de Landelijke Opschoondag, het plaatsen van afvalbakken en bij diverse lokale schoonmaakinitiatieven. Bedrijven hebben een zorgplicht voor het opruimen van afval (zoals etensresten, verpakkingen of drinkwaren), het schoonhouden van de omgeving rondom een bedrijf (in een straal van 25 meter) en het plaatsen en tijdig legen van (een) afvalbak(ken).

Ondernemers op wie de 25-meter regel betrekking heeft, zijn vaak niet onwelwillend, maar veelal onvoldoende op de hoogte van deze regel. Daarom gaan we met hen in gesprek. We informeren hen ook via een mailing, informatiefolders en persoonlijke gesprekken over de regels. De gesprekken hebben een preventieve werking. Binnen stadsdeel Centrum gebeurt dit in het gebied dat in samenspraak met het stadsdeel is aangewezen voor een wijkgerichte aanpak. Bij deze aanpak wordt ook handhaving ingezet. Ook de buurtconciërges zullen waar nodig de gesprekken met ondernemers aangaan om de bekendheid van de 25-meterregel verder te vergroten.

Pijler 6. Hoogwaardige verwerking

- Kringloopregeling

Sinds 2015 heeft de gemeente een regeling met twee kringloopbedrijven. Zij krijgen een inzamelvergoeding vanuit de afvalstoffenheffing voor spullen en huisraad die zij inzamelen, repareren en verkopen of hoogwaardig laten verwerken als verkoop niet mogelijk is. Deze regeling is sinds 2015 niet meer herzien. Daarom gaan we dit in 2024 doen. We blijven als uitgangspunten hanteren dat deze kringlopen een belangrijke en zichtbare schakel zijn in de keten van afval naar grondstoffen. En dat een nieuwe regeling met kringlopen bijdraagt aan de doelstellingen van de stad qua circulariteit en sociaal ondernemerschap. De huidige regeling houden we in stand totdat de herziening afgerond is. De herziening was al aangekondigd in het UPA 2020. We informeren de commissie over de uitwerking van de nieuwe regeling voordat we deze publiceren.

Termijnagenda

Graag sluit ik af met een overzicht van de belangrijkste onderwerpen voor we de komende tijd.

Onderwerp	Commissie DC of dagmail
Voorstel burgerberaad Schone Stad	1 nov. commissie DC, 29 nov. raad
Raadsinformatiebrief over onderzoek en maatregelen bedrijfsafval, grofdumping en verhogen pakkans afval	Was Q2/3 2023, wordt rond einde jaar
Bestedingsvoorstel toeristenbelasting en Single-Use-Plastics- gelden	voorjaarsnota 2024
Afvalpreventieplan voorgelegd aan de gemeenteraad ter vaststelling	voorjaar van 2024
Uitkomsten van het gesprek met Nederland Schoon over statiegeld problematiek.	Voorjaar 2024

Met deze brief beschouw ik de volgende toezeggingen als afgehandeld:

- Statiegeldsysteem beter toepassen tijdens grote evenementen (TA2023-000548);

- Dekking van de projecten waarbij Amsterdammers helpen om de stad schoon te houden (TA2023-000967);
- Tussenrapportage over de pilot 9 straatjes (TA2022-000964).

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Zita Pels

Wethouder Afval en Reiniging

Bijlagen

1. Cijfers over schoon
2. 6 pijlers van de aanpak voor een schoon en afvalvrij Amsterdam
3. Voorbeelden communicatiecampagnes 2023 en 2024
4. Lopende maatregelen en proeven tegen statiegeldproblematiek

Bijlage 1. Cijfers over schoon

Hieronder puntsgewijs de resultaten van de verschillende onderdelen:

- De meldingen over de afvalinzameling en problemen met ondergrondse containers zijn in 2023 gedaald. Het aantal meldingen over de inzameling is in 2023 met 19.000 meldingen afgenomen t.o.v. 2022, een procentuele afname van 18%. Op papier en karton wordt steeds minder gemeld. Grof afval is, waarschijnlijk door de zichtbaarheid, het grootste thema, al is het aantal meldingen daarover ook afgenomen. De afhandelingssnelheid en tevredenheid over de meldingen op afval is toegenomen. De tevredenheid zit met 70% op ons streefcijfer;
- De CROW-cijfers (schoonheidsgraden) van de bijplaatsingen zijn vergelijkbaar met vorig jaar, al scoren de meest vervuilde containerlocaties wel een stukje beter;
- De hoeveelheid huishoudelijk afval neemt af. Ten opzichte van 2022 is er per inwoner gemiddeld bijna een kilo minder huishoudelijk afval ingezameld per maand;
- De vullingsraad van de afvalbakken (hoe leger de afvalbak, hoe hoger de score) scoort tot en met september in 2023 gemiddeld 84% B-niveau. In 2022 werd een score van 90% B-niveau gerealiseerd. In Oost, West en Weesp wordt de doelstelling 80% B-niveau nog niet gehaald;
- De gemiddelde score voor zwerfafval (grof) is gedaald van 91% B-niveau in 2022, naar 84% B-niveau in de periode januari tot en met september 2023. In Centrum, West en Zuidoost wordt de doelstelling 80% B-niveau nog niet gehaald;
- Er is tot nu toe in 2023 een toename van het aantal meldingen en klachten over de reiniging ten opzichte van vorig jaar. Dit komt door de statiegeldproblematiek, maar ook de stijging van het aantal bezoekers en het mooie weer. Bovendien zijn in april en mei onvoldoende uitzendkrachten ingezet waardoor er minder gereinigd is. Dit is met ingang van juni hersteld. Hierover bent u geïnformeerd in de raadsbrief *Zomerinzet schone stad* van 27 juli jl. Vanaf augustus 2023 neemt het aantal klachten en meldingen af;
- We zien een lichte daling van de tevredenheid over de afhandeling van meldingen over de reiniging.
- Van januari 2023 tot en met augustus 2023 zijn er 8.874 boetes opgelegd door de directie Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte op afval. Het grootste deel van deze boetes is opgelegd voor afval dat geplaatst is naast containers (een bijplaatsing);
- In september 2023 staat de teller op totaal 2.946 containeradoptanten in Amsterdam. Sinds januari van dit jaar zijn er meer dan 100 nieuwe adoptanten bijgekomen.

1. Schone stad

We meten onze resultaten in schoonheidsgraden met de CROW-systematiek ten aanzien van zwerfafval, vullingsgraad van de afvalbakken en bijplaatsingen bij containers. Naast deze cijfers nemen we ook de kennis en expertise van de bewoner en ondernemer mee in onze beeldvorming en kijken we ook naar beleving van bewoners.

Het Beleidskader "1Amsterdam Heel & Schoon" (2017) is het kader voor onderhoud, reiniging en assetmanagement. In dit kader hebben we vastgelegd dat we de landelijke CROW-normen gebruiken om de ambities op het gebied van beheer te formuleren. A+ is de hoogste graad en betekent 100% schoon. D is het laagste niveau en betekent vuil.

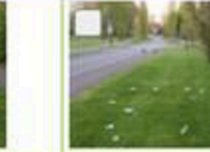

1.1 CROW-scores van vullingsgraad afvalbakken en van zwerfafval grof

We hebben in de begroting 2024 als doelstelling gesteld dat alle gebieden minimaal 80% op niveau B moeten scoren (volgens de CROW-systematiek). Onafhankelijke metingen stellen dit niveau vast. Daarbij wordt gekeken naar hoe vol de prullenbakken zitten (vullingsgraad) en de hoeveelheid zwerfafval grof.

Beeldmeetlatten vullingsgraad afvalbakken en zwerfafval grof:

A+	A	B	C	D
				
Afvalbak is leeg.	Afvalbak is voor minder dan de helft vol.	Afvalbak is niet vol.	Afvalbak is nagenoeg vol.	Afvalbak is vol.
vullingsgraad 0% per afvalbak	vullingsgraad ≤ 40% per afvalbak	vullingsgraad ≤ 80% per afvalbak	vullingsgraad ≤ 100% per afvalbak	vullingsgraad > 100% per afvalbak

Meetinstructie: Vullingsgraad afvalbak

A+	A	B	C	D
				
Er ligt geen grof zwerfafval.	Er ligt weinig grof zwerfafval.	Er ligt in beperkte mate grof zwerfafval.	Er ligt redelijk veel grof zwerfafval.	Er ligt veel grof zwerfafval.
zwerfafval grof (>10 cm) 0 stuks per 100m ²	zwerfafval grof (>10 cm) ≤ 3 stuks per 100m ²	zwerfafval grof (>10 cm) ≤ 10 stuks per 100m ²	zwerfafval grof (>10 cm) ≤ 25 stuks per 100m ²	zwerfafval grof (>10 cm) > 25 stuks per 100m ²

Meetinstructie: Zwerfafval grof

1.2 Resultaten vullingsgraad afvalbakken en zwerfafval grof (B-niveau, stadsdeelniveau)

		Centrum	Nieuw-West	Noord	Oost	Weesp	West	Zuid	Zuidoost	Totaal
Staat vulgraad afvalbakken	2022	86%	93%	86%	89%	96%	88%	89%	92%	90%
	2023 *	89%	89%	85%	76%	74%	79%	85%	82%	84%
Staat Zwerfafval grof	2022	84%	85%	95%	93%	95%	85%	92%	90%	90%
	2023 *	78%	82%	89%	85%	94%	79%	91%	77%	84%

* Percentage januari tot en met september 2023.

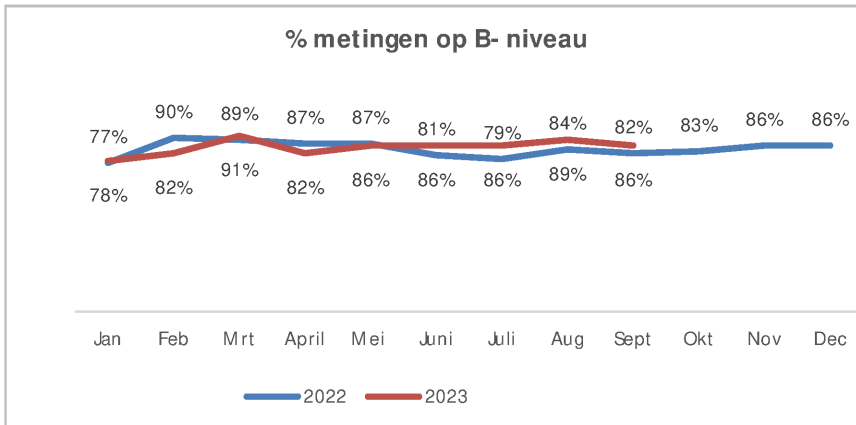
1.3 CROW-scores bij ondergrondse containers

We hebben in de begroting 2024 als doelstelling gesteld dat alle gebieden minimaal 90% op niveau B moeten scoren (volgens de CROW-systematiek). Onafhankelijke metingen stellen dit niveau vast. Daarbij wordt gekeken naar het aantal afval(zakken) naast een containerlocatie.

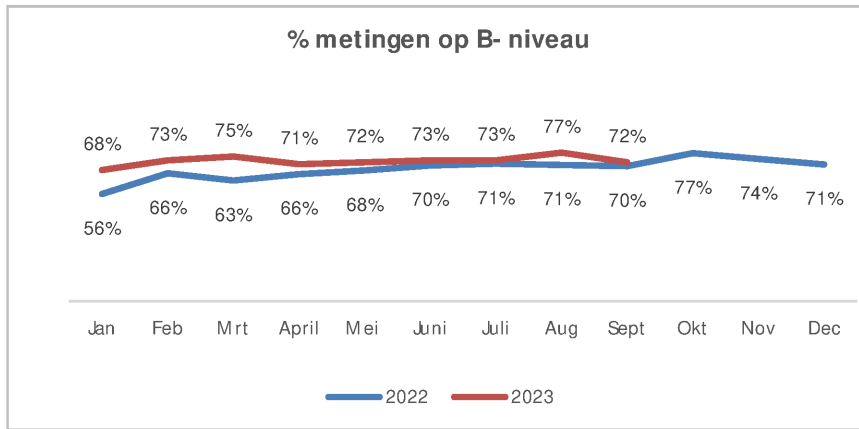
Verrekenen op frequentie via RAW-hoofdcode 50.15.64

Meubilair	container-bijgeplaatst afval rondom container			
A+	A	B	C	D
				
Er ligt geen afval in de omgeving van de container.	Er ligt weinig afval in de omgeving van de container.	Er ligt in beperkte mate afval in de omgeving van de container.	Er ligt redelijk veel afval in de omgeving van de container.	Er ligt veel afval in de omgeving van de container.
bijgeplaatst afval 0 stuks	bijgeplaatst afval ≤ 1 stuk	bijgeplaatst afval ≤ 3 stuks	bijgeplaatst afval ≤ 5 stuks	bijgeplaatst afval > 5 stuks

1.4 CROW-scores van bijgeplaatst afval rondom containerlocaties (doel: 90%)

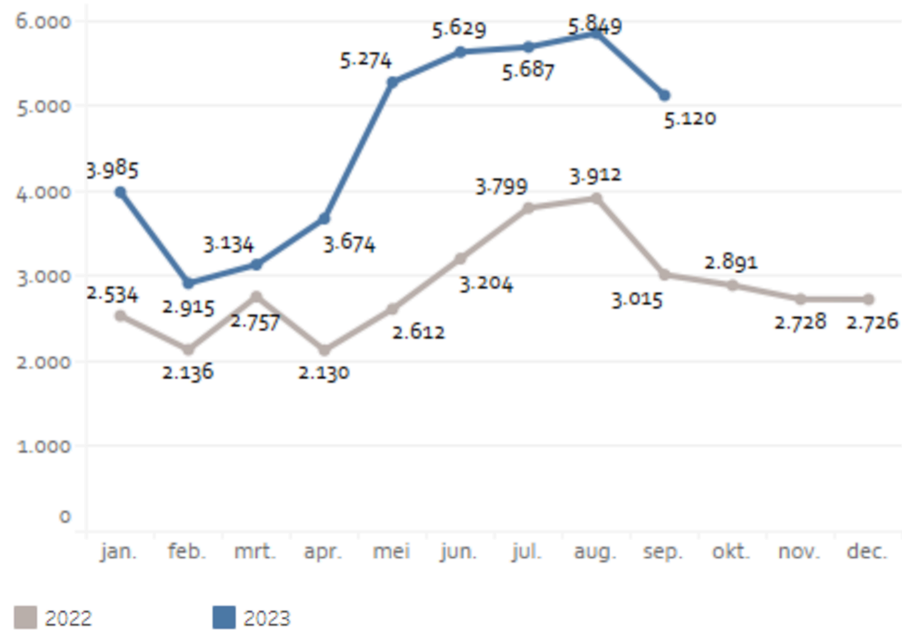

1.5 CROW van ABP-locaties (alleen de meest vervuilde containerlocaties) (doel: 70%)

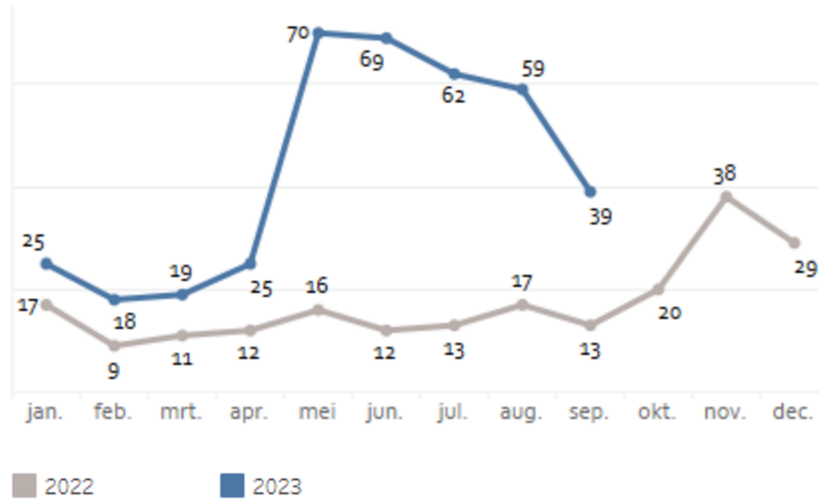

2. Dienstverlening (meldingen/klachten)

2.1 Aantal meldingen reiniging

2.2 Aantal klachten reiniging

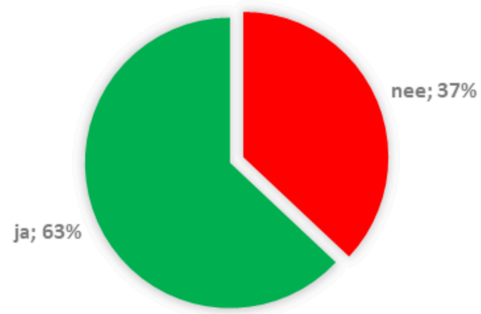

2.3 Meldingen per rubriek A&G

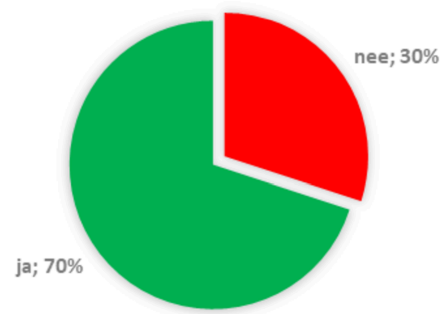
	2022	2023
Grofvuil	37.998	32.017
Container bijplaatsing	13.881	14.723
Huisafval	12.177	9.135
Container is vol	13.225	8.722
Container papier vol	7.821	5.009
Container is kapot	6.855	4.907
Bruin- en witgoed	4.753	3.982
Kerstbomen	1.818	1.859
Overig afval	1.057	1.207
Rolcontainer is vol	955	1.017
Rolcontainer is kapot	1.276	883
Container glas vol	956	276
Puin-/sloopafval	216	245
Container textiel vol	88	226
Container papier kapot	201	208
Container glas kapot	74	66
Container textiel kapot	26	26

2.4 Klanttevredenheid meldingen A&G

TEVREDENHEID MELDINGEN AFVAL & GRONDSTOFFEN
2022 JAN - SEPT

TEVREDENHEID MELDINGEN AFVAL & GRONDSTOFFEN
2023 JAN - SEPT

Bijlage 2. 6 pijlers van de aanpak voor een schoon en afvalvrij Amsterdam

1. Het voorkomen van afval

Keuzes aan het begin van de keten bepalen meestal hoeveel afval er aan het eind van een keten over is. Hierin spelen producenten een grote rol; de gebruikers in mindere mate. Denk aan de steeds kortere levensduur van producten, verpakkingsmateriaal en het weggooien van gebruikte spullen in plaats van ze te repareren of via kringloopwinkels, vrienden en familie een tweede leven te geven.

2. De aanbiedplekken op orde

Bewoners, bedrijven en bezoekers bieden we een plek om afval waar mogelijk gescheiden aan te bieden. Die plekken moeten voldoende, schoon, toegankelijk (dus niet vol of gestremd) en op redelijke afstand zijn. Denk aan afvalbakken op straat, (ondergrondse) containers, recyclepunten en de verschillende punten bij ondernemers waar je o.a. e-waste en batterijen kan inleveren.

3. Informeren en motiveren

Met voldoende schone en toegankelijke aanbiedplekken voor afval volgt het gedrag van bewoners, ondernemers en bezoekers. We zorgen dat we hen informeren over de aanbiedplekken en hun handelingsperspectief. Daarna richten we ons op hun motivatie om het juiste gedrag te vertonen door onder andere nudging, handhaving en campagnes.

4. Reinigen waar nodig

Als er toch zwerfafval in de openbare ruimte is gekomen, dan maken we deze plekken schoon.

5. Samen met de stad

Er zijn veel bewoners en ondernemers die meehelpen hun stad schoon te houden en duurzaam te krijgen. We proberen de wisselwerking met deze actieve groep mensen te versterken en uit te breiden. We hebben elkaar nodig om te bereiken wat we allemaal graag willen: een schonere stad.

6. Hoogwaardige verwerking

Als laatste zorgen we dat het afval wat we ophalen, ook zo hoogwaardig mogelijk wordt verwerkt of hergebruikt als grondstof.

Bijlage 3. Voorbeelden communicatiecampagnes 2023 en 2024

- De studentencampagne 'Ken de spelregels'. Van 24 juli t/m 3 september. In alle stadsdelen riepen we (internationale) studenten op om hun oude spullen weg te geven, te verkopen of op de juiste manier weg te gooien. Ook informeerden we nieuwe studenten over de afvalregels;
- De campagne woonwinkelgebieden 'Samen houden we onze straat schoon'. Van 11 september t/m 31 oktober. In ieder stadsdeel spraken we in een winkelgebied zowel bewoners als ondernemers aan op hun gezamenlijke verantwoordelijkheid om het winkelgebied schoon te houden. We informeerden hen over de afvalregels en motiveerden hen zich hieraan te houden. De komende tijd evalueren we deze campagne.

Lopende of nog komende campagnes zijn:

- Activatiecampagne Textiel: we zetten van 1 oktober tot begin december 2023 promotieteams in die op straat met bewoners in gesprek gaan. Het doel is om Amsterdammers ertoe te bewegen om textiel in een dichte (liefst transparante) zak in een textielbak te doen;
- De kartoncampagne, die we afgelopen najaar 2022 en voorjaar 2023 voerden wordt herhaald van 17 november t/m 24 december. Het kartonaanbod neemt namelijk toe in deze periode vanwege Black Friday, Cyber Monday en de feestdagen. Met deze campagne roepen we mensen op om hun karton klein te scheuren en in de papiercontainer te doen;
- De kerstbomencampagne van 25 december t/m 21 januari 2024 roept bewoners op om hun kerstboom in te leveren bij een kerstboominzamelpunt. Op basis van een panelonderzoek bepalen we welke inzamelperiode we communiceren richting bewoners. Uitgangspunt voor de inzet van acties en communicatiemiddelen is de evaluatie van de campagne van vorig jaar;
- Werving chauffeurs. We laten in elk stadsdeel een van onze inzamelvoertuigen rondrijden met een wervende boodschap om steeds nieuwe chauffeurs aan te trekken.

Bijlage 4. Lopende maatregelen en proeven tegen statiegeldproblematiek

Tijdelijke maatregelen en proeven:

- We onderzoeken met verzamelaars en maatschappelijke organisaties hoe we verzamelaars in kunnen verleiden om de openbare ruimte schoon achter te laten. Omdat het een tijdelijke situatie betreft, zoeken we naar acties die snel uitvoerbaar zijn en beperkte (investerings)kosten met zich meebrengen. We nemen hierin de mogelijkheid mee om dak- en thuislozen, ongedocumenteerden en andere kwetsbare groepen, afvalbakken in een bepaalde vorm te laten 'adopter', bijvoorbeeld door ze (driehoek) sleutels van afvalbakken te verstrekken.
- We zetten sinds augustus 2023 in alle stadsdelen een extra duo van reinigers met voertuig in. Werkenderwijs bepalen we waar de inzet het hardst nodig is en passen we de inzet zo nodig aan. Deze duo's zijn actief in de voornaamste probleemgebieden om open afvalbakken van een vuilniszak te voorzien en te sluiten, en de rommel er omheen op te ruimen. Daarnaast inventariseren zij welke afvalbakken stuk zijn zodat deze gerepareerd kunnen worden. De aanpak werkt en we continueren inzet van de extra duo's zolang het nodig is.
- We roepen lokale ondernemers nogmaals op om 25 meter rondom hun bedrijf, de straat schoon te houden en zwerfafval te verwijderen. En we roepen Nederland Schoon en Statiegeld Nederland op deze oproep te ondersteunen met een communicatiecampagne. Ook onderzoeken we of we extra capaciteit kunnen vrijmaken om de 25-meter-verplichting te handhaven.
- De proef met doneerreken in het centrum is, na het vervangen van de sloten van de prullenbakken, gecontinueerd. Daarnaast is de proef verbreed naar plekken in West, Nieuw-West en Zuid waarbij ook aangepaste communicatie wordt getest. Naar verwachting zijn de resultaten van de proeven in het eerste kwartaal van 2024 bekend. In de toekomst kunnen we deze doneerreken mogelijk inzetten op plekken waar, ondanks een maximale inspanning van de producenten, nog problemen zijn. Maar er zijn ook andere opties die we kunnen onderzoeken, zoals het in overleg met de stadsdelen weghalen van bepaalde afvalbakken, op plekken waar ondergrondse containers zijn.
- Nederland Schoon en Statiegeld Nederland hebben een aantal korte termijnacties voorgesteld, waaronder een proef met een mobiele statiegeldmachine en een proef met een compacte inzamelmachine. We gaan over het voorstel met Nederland Schoon in gesprek en onderzoeken of de maatregelen wenselijk en haalbaar zijn. Hoe het statiegeldsysteem beter toegepast kan worden tijdens grote evenementen en hoe bedrijven daarbij kunnen worden betrokken, is ook onderwerp van dit gesprek. In de 2024 voorjaarsbrief *Een schonere en duurzame stad* informeren wij u over de uitkomsten van deze gesprekken.
- Wij maken kosten doordat de producenten hun verplichtingen nog niet nakomen. De Amsterdammer betaalt op die manier voor de nalatigheid van producenten. We onderzoeken daarom of de geldstromen die vanuit de Rijksoverheid en producenten richting gemeenten gaan voor het verwijderen van zwerfafval en beheer van openbare prullenbakken, voldoende zijn.